

FINANCIËLE TABELLEN

FINANCIËLE UITKOMSTEN VAN TNO OVER 25 JAAR

(in duizendtallen guldens)

VOOROORLOGSE PERIODE				
Jaarrekeningen	Rijkssubsidie	Overige inkomsten	Investerings in appara- tuur c.a. en gebouwen	Overige kosten en versuikte subsidiën
1932	12	—	2	10
1933	20	—	1	20
1934	20	—	—	19
1935	120	—	—	85
1936	124	—	—	97
1937	122	2	1	134
1938	147	4	1	123
1939	275	5	1	222
	840	11	6	710
OORLOGSPERIODE				
1940	392	47	46	369
1941	934	77	13	811
1942	1.531	503	9	1.673
1943	1.580	346	69	1.814
1944	1.961	501	23	1.911
1945	2.522	335	41	2.213
	8.920	1.189	201	8.791
NA-OORLOGSE PERIODE				
1946	3.970	617	149	4.302
1947	5.111	1.190	1.079	5.294
1948	7.683	1.805	1.463	7.636
1949	7.034	2.454	1.304	8.973
1950	9.171	2.766	1.635	11.023
1951	11.177	4.328	1.487	13.698
1952	12.215	5.263	2.503	14.487
1953	14.163	5.916	2.806	16.587
1954	15.284	7.580	2.816	20.394
1955	20.464	9.788	6.264	23.692
	106.272	41.707	21.506	126.086
Voorlopige cijfers 1956	24.621	10.735	6.539	28.030
	130.893	52.442	28.045	154.116
TOTAAL OVER VIJFENTWINTIG JAAR				
1932-1956	140.653	54.262	28.252	163.617

DEZELFDE UITKOMSTEN NAAR DE ORGANISATIES

(in duizendtallen guldens)

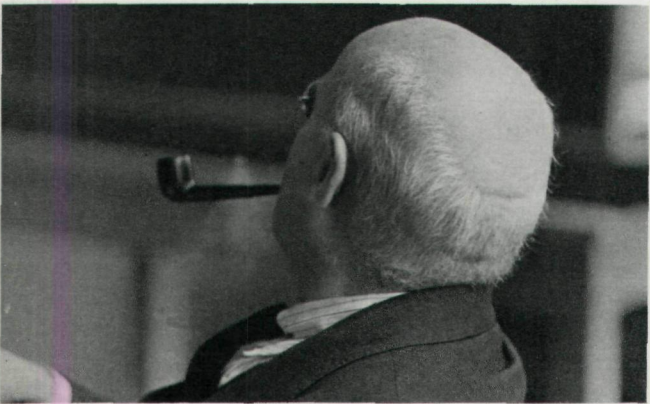
VOOROORLOGSE PERIODE 1932-1939				
Organisatie TNO	Rijkssubsidie	Overige inkomsten	Investerings in apparatuur c.a. en gebouwen	Overige kosten en verstrekte subsidiën
Centrale Organisatie	177	11	6	148
Nijverheidsorganisatie	663	—	—	562
	840	11	6	710
OORLOGSPERIODE 1940-1945				
Centrale Organisatie	3.146	746	163	2.727
Nijverheidsorganisatie	4.883	925	18	5.364
Voedingsorganisatie	508	136	20	575
Landbouwororganisatie	383	2	—	125
	8.920	1.809	201	8.791
NA-OORLOGSE PERIODE 1946-1956				
Centrale Organisatie	20.682	9.568	9.889	22.311
Nijverheidsorganisatie	50.420	32.101	10.328	69.668
Voedingsorganisatie	7.373	2.001	1.709	7.724
Landbouwororganisatie	19.147	5.983	1.099	23.771
Rijksverdedigingsorg.	22.810	2.328	4.372	20.489
Gezondheidsorganisatie	10.461	461	648	10.153
	130.893	52.442	28.045	154.116
TOTAAL OVER VIJFENTWINTIG JAAR				
Centrale Organisatie	24.005	10.325	10.058	25.186
Nijverheidsorganisatie	55.966	33.026	10.346	75.594
Voedingsorganisatie	7.881	2.137	1.729	8.299
Landbouwororganisatie	19.530	5.985	1.099	23.896
Rijksverdedigingsorg.	22.810	2.328	4.372	20.489
Gezondheidsorganisatie	10.461	461	648	10.153
	140.653	54.262	28.252	163.617

De uitkomsten der in de oorlogsperiode opgerichte en later weder opgeheven Landbouwnijverheidsorganisatie TNO zijn in het bovenstaande samengevoegd met die van de Nijverheidsorganisatie TNO.

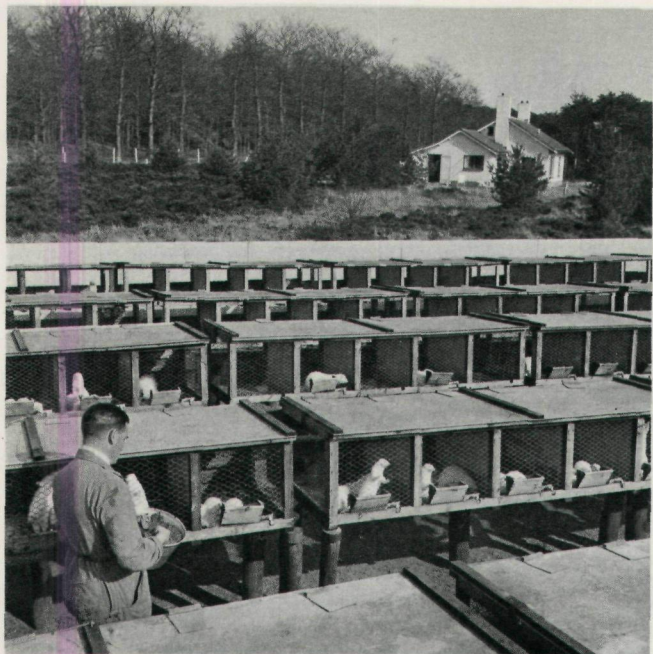
TNO IN FOTO'S

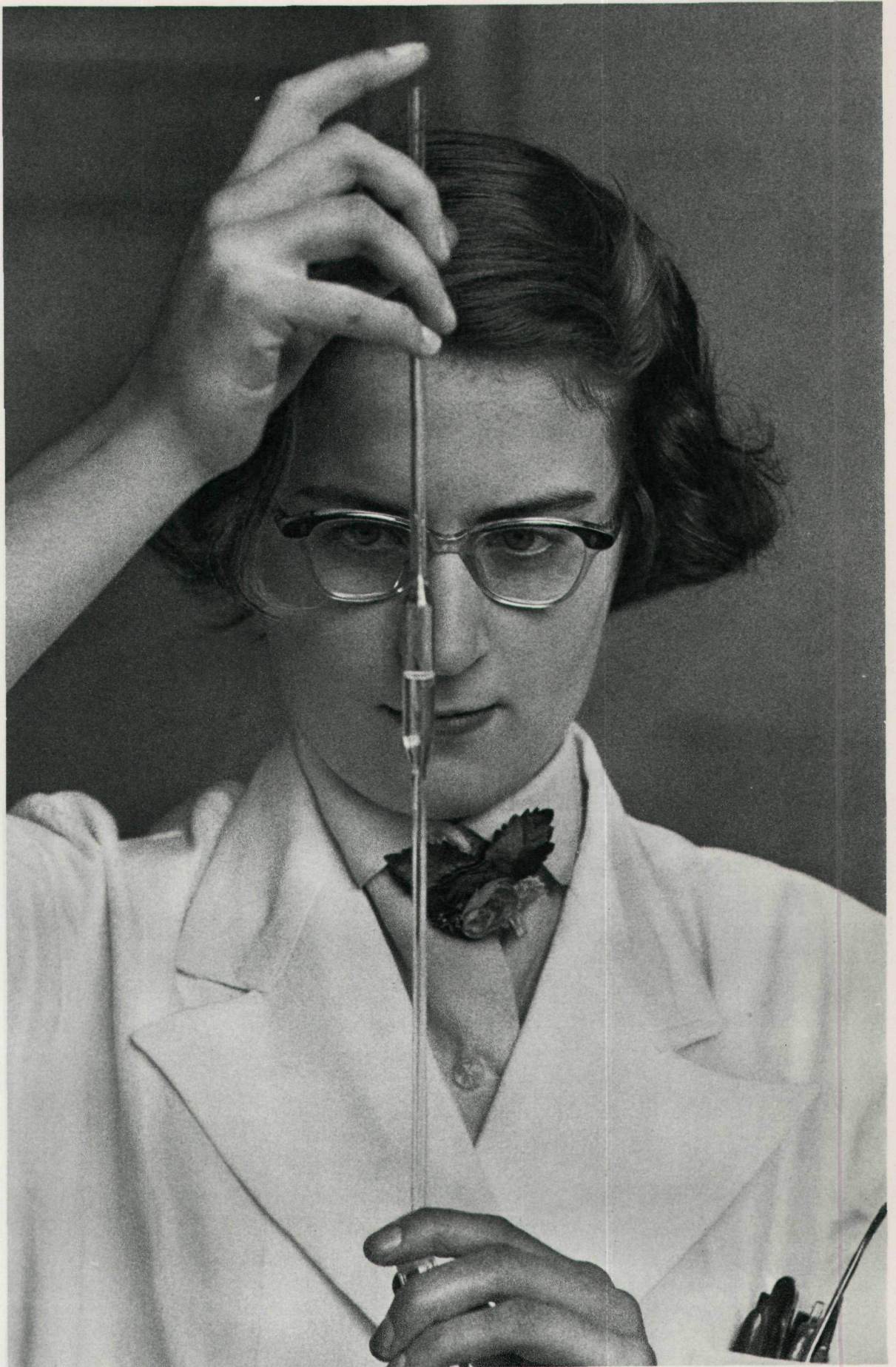
Z.K.H. BERNHARD, PRINS DER NEDERLANDEN
Bestuurslid Centrale Organisatie TNO

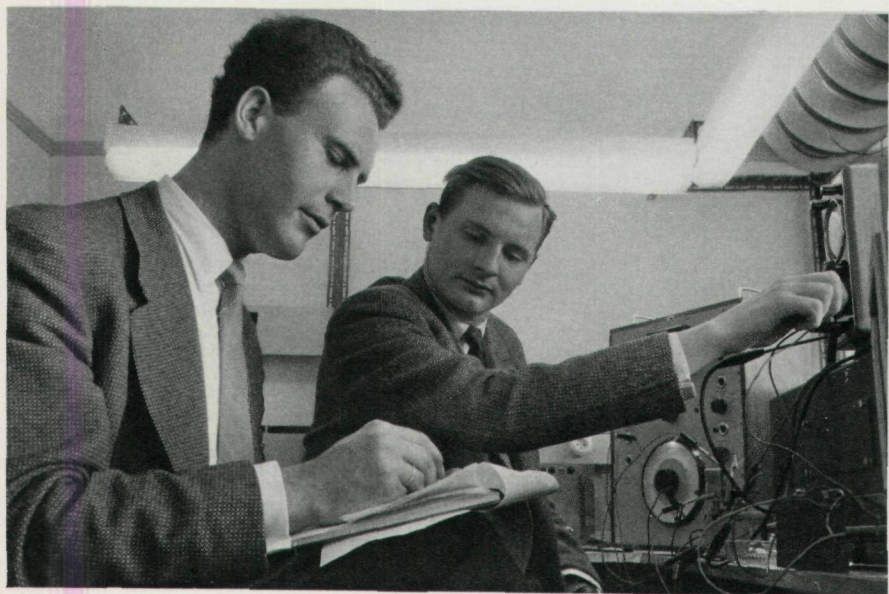

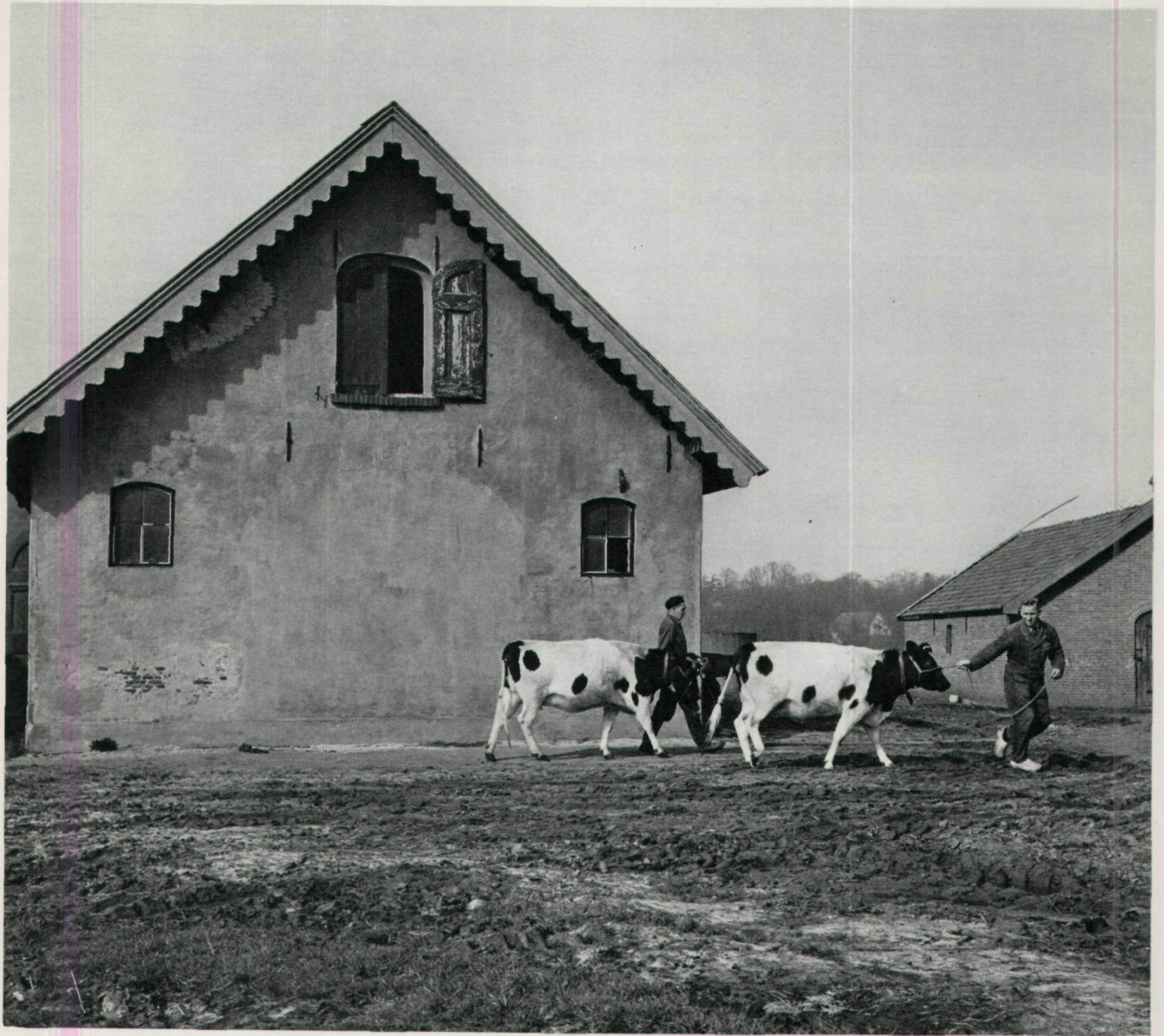

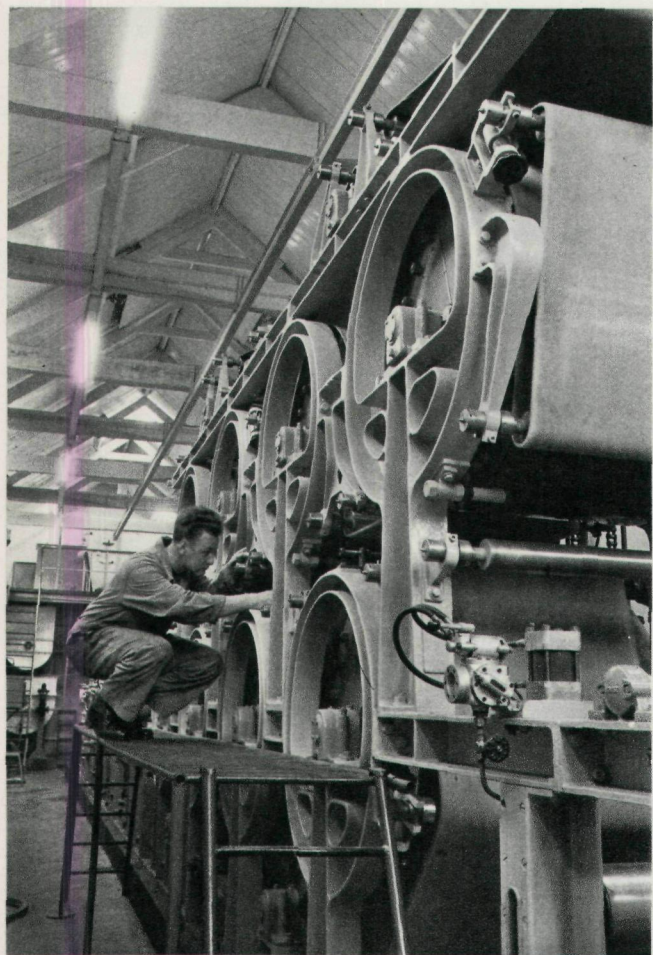

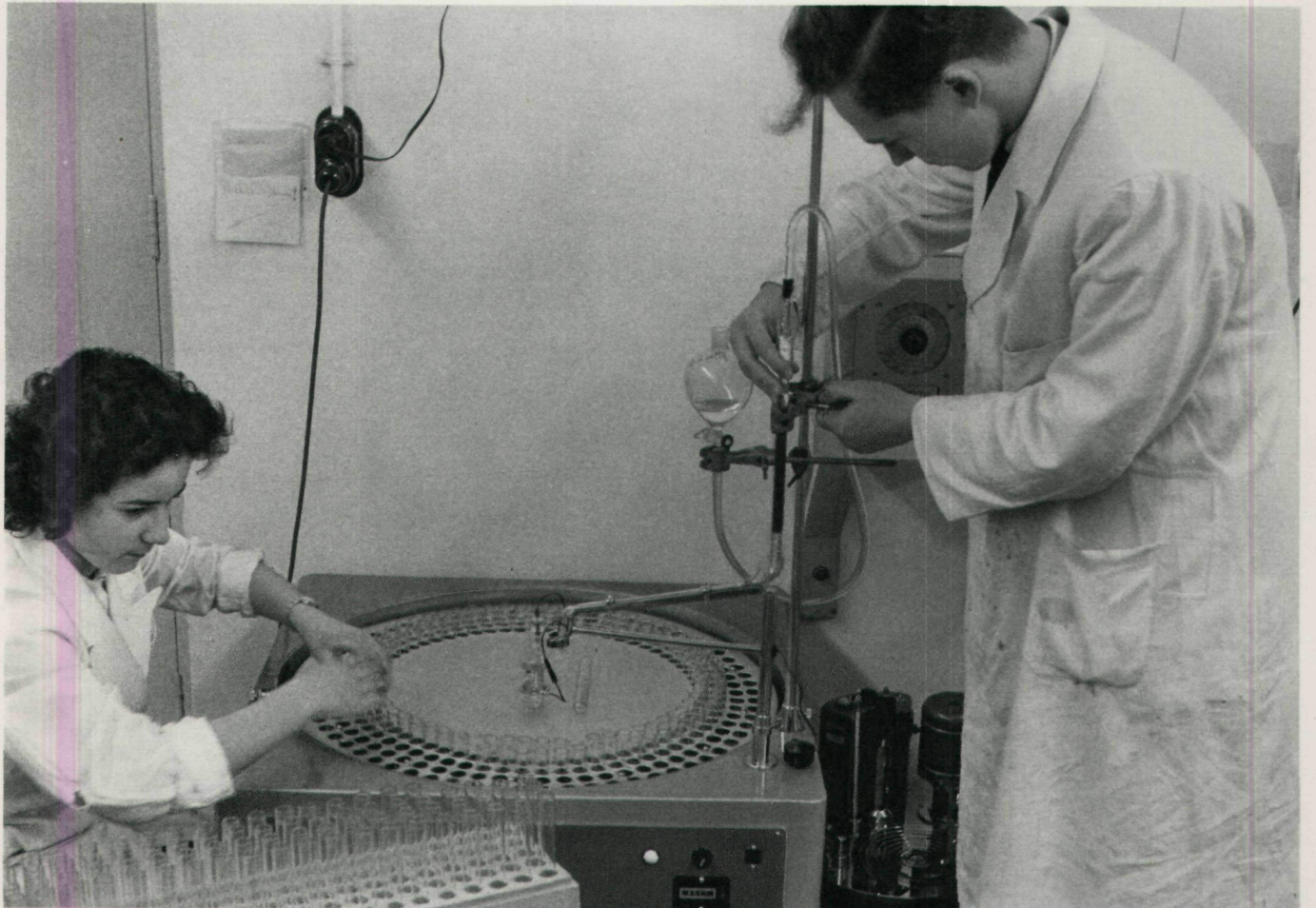
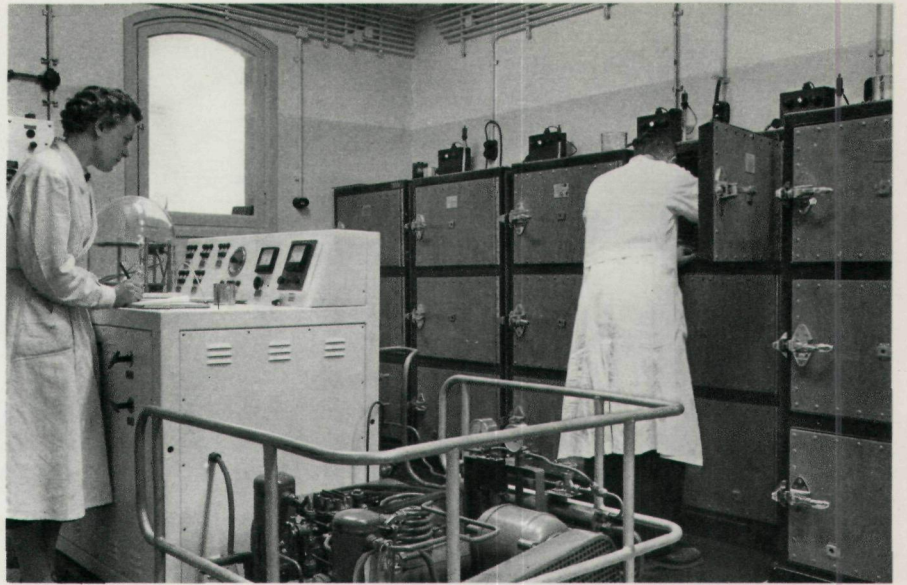

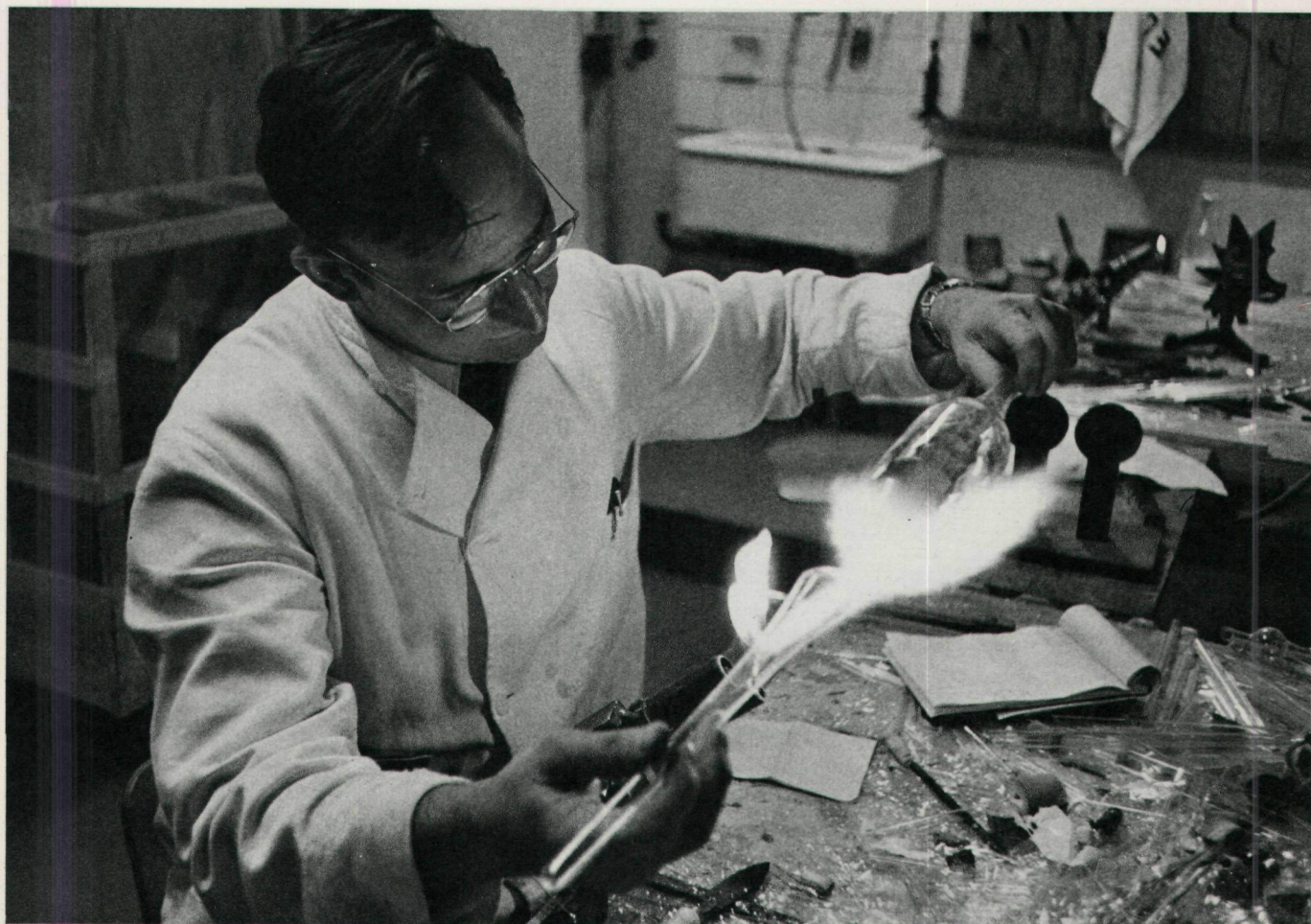

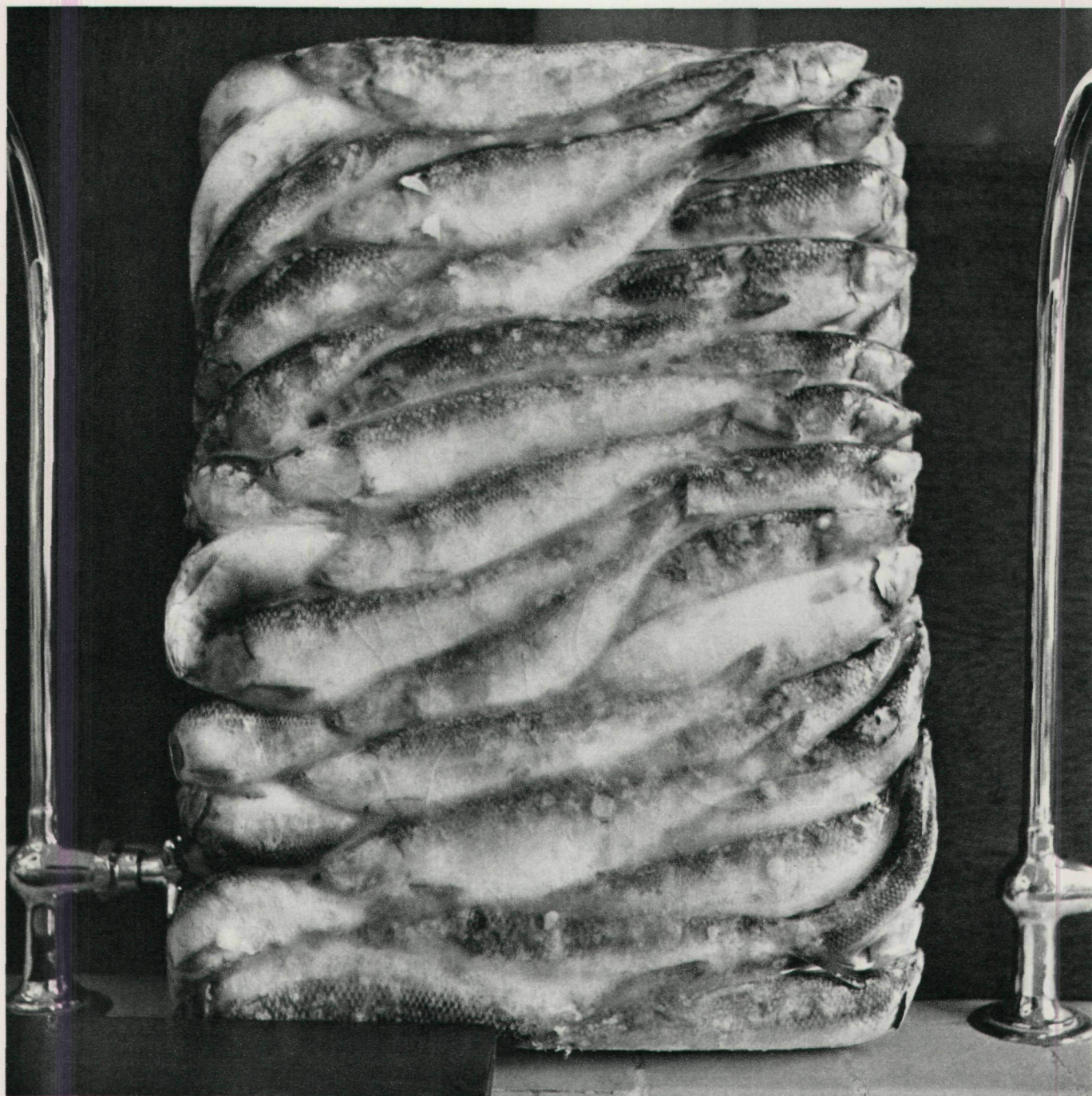

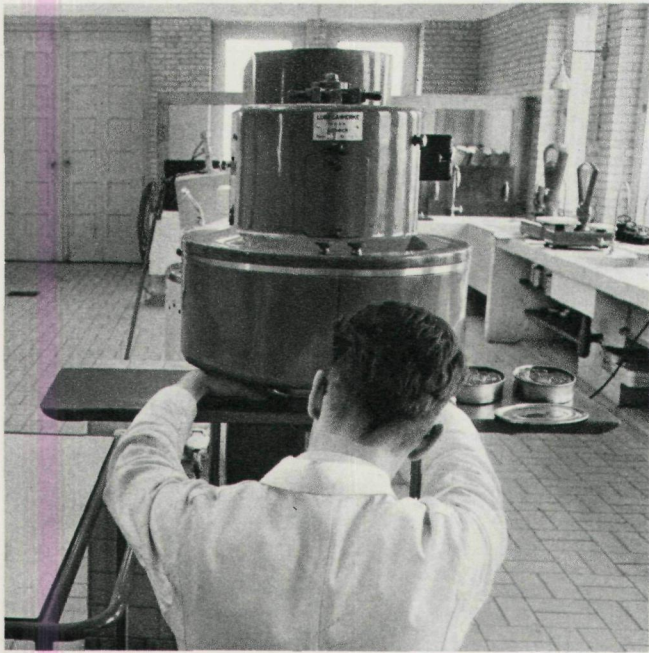
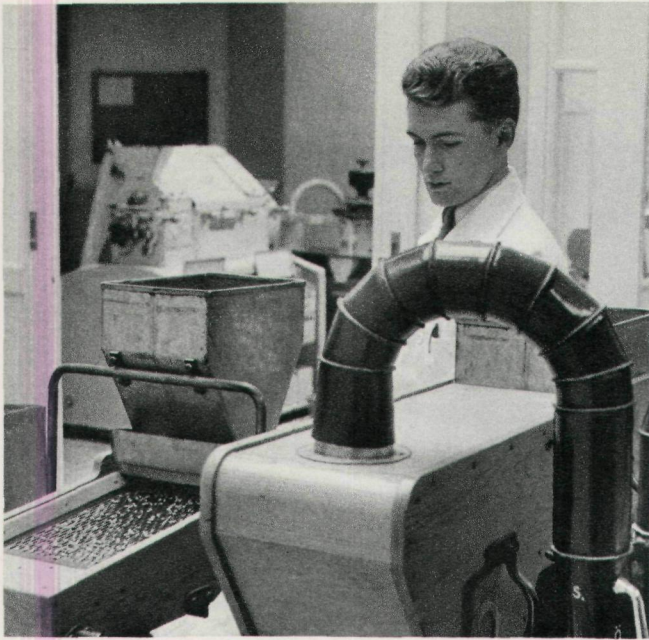

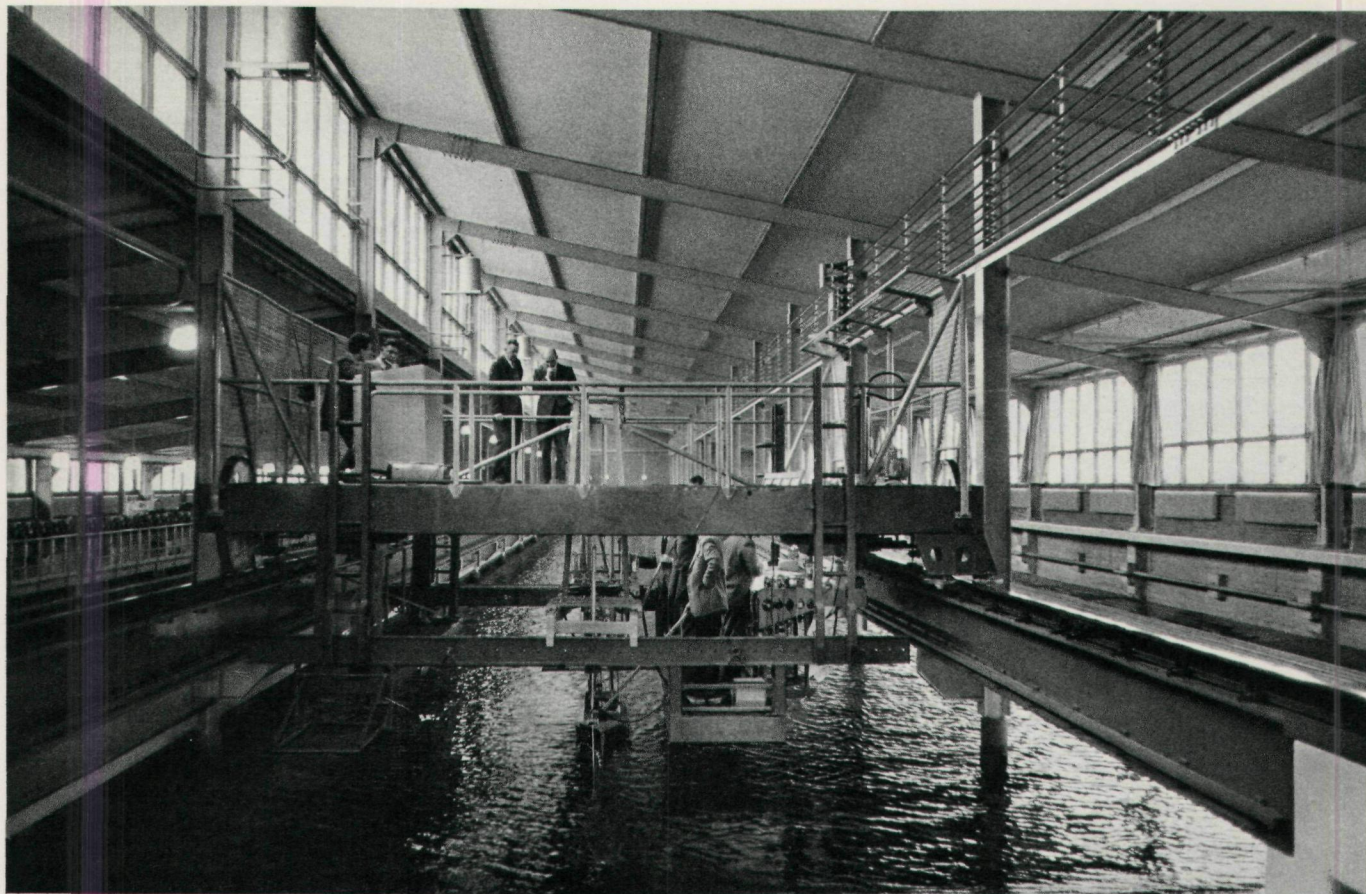

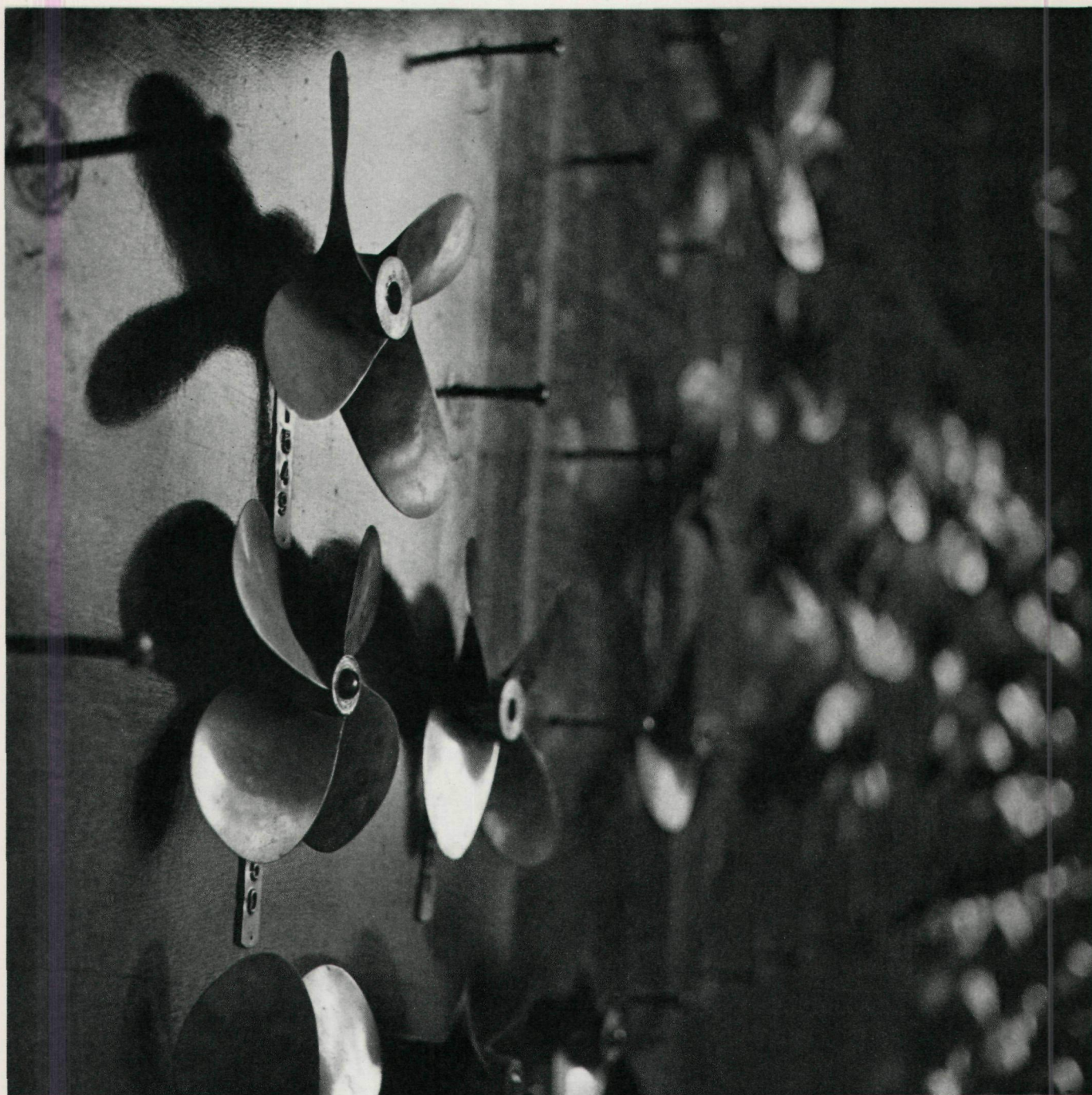

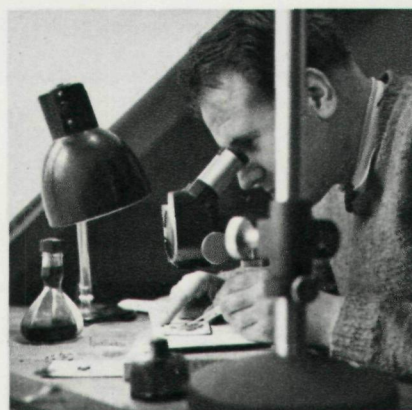
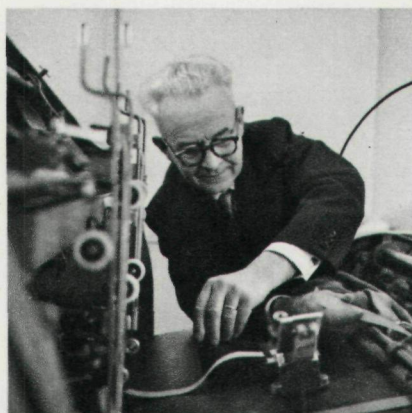
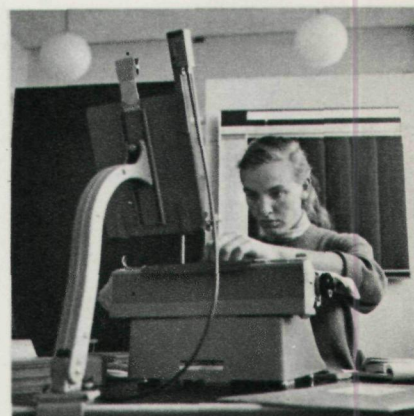
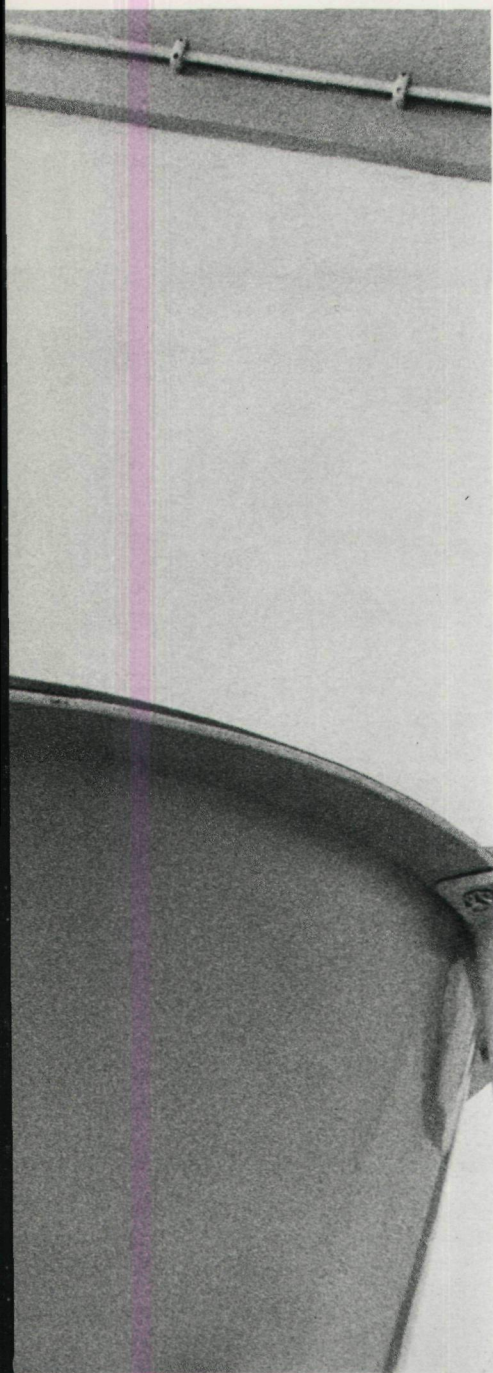

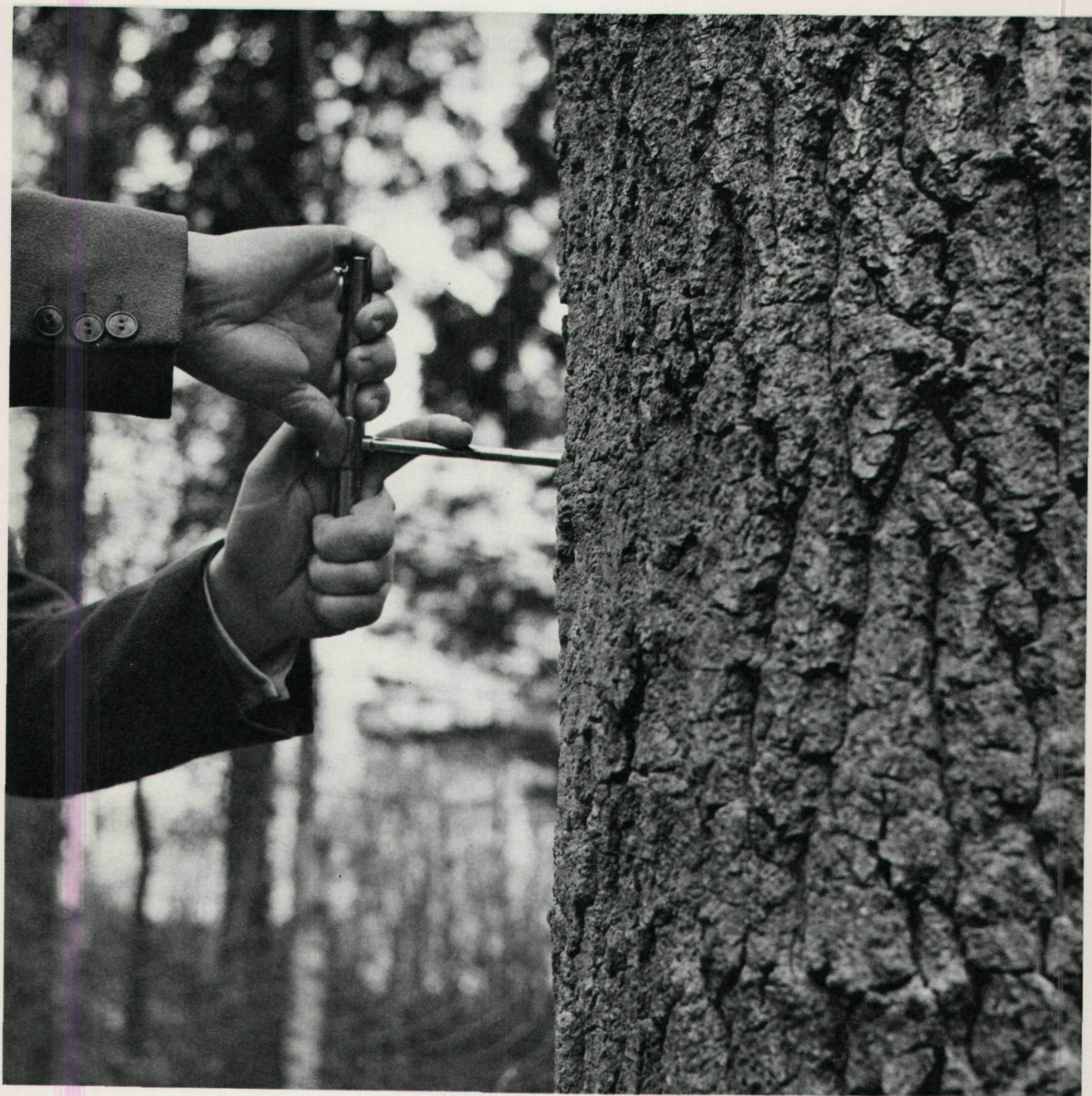

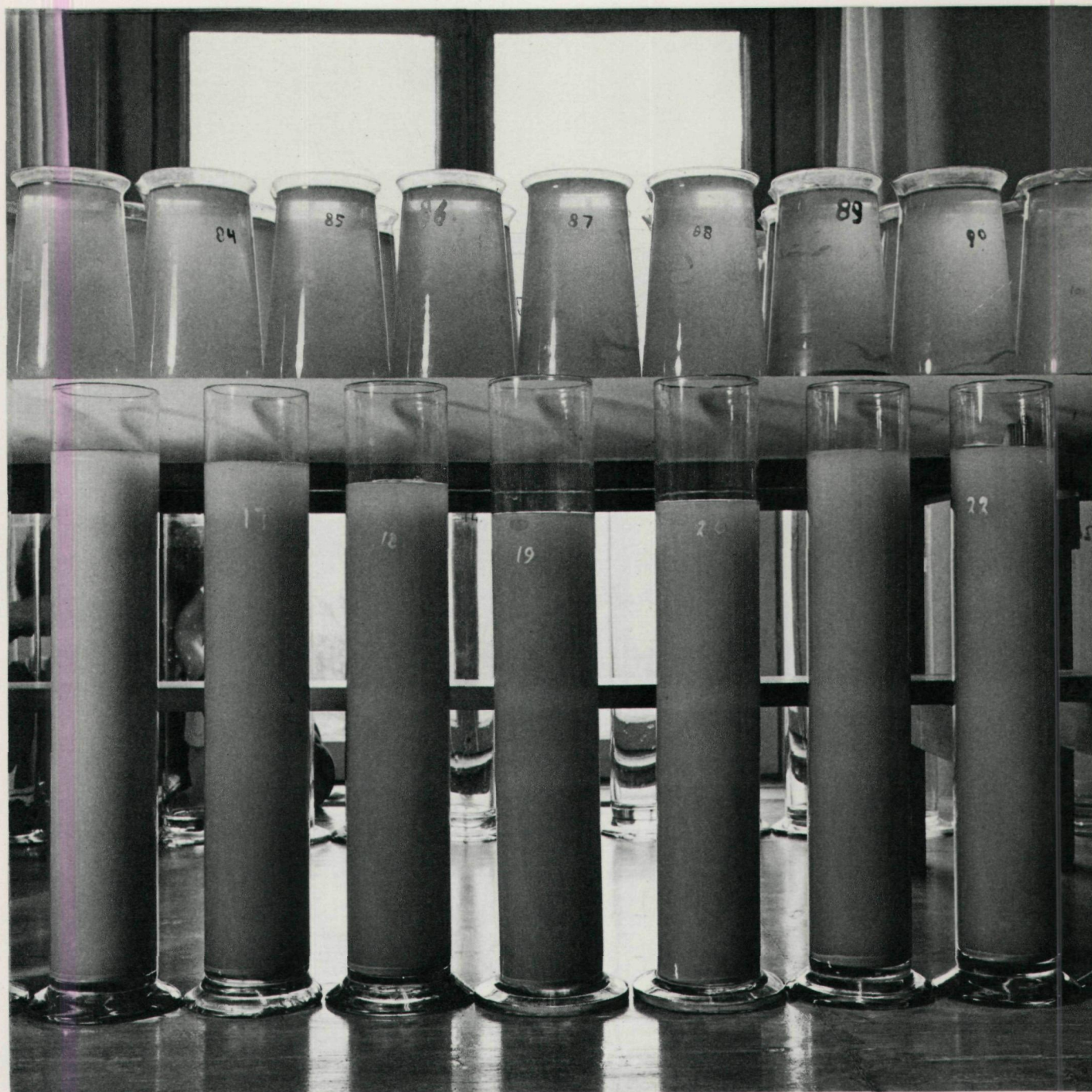

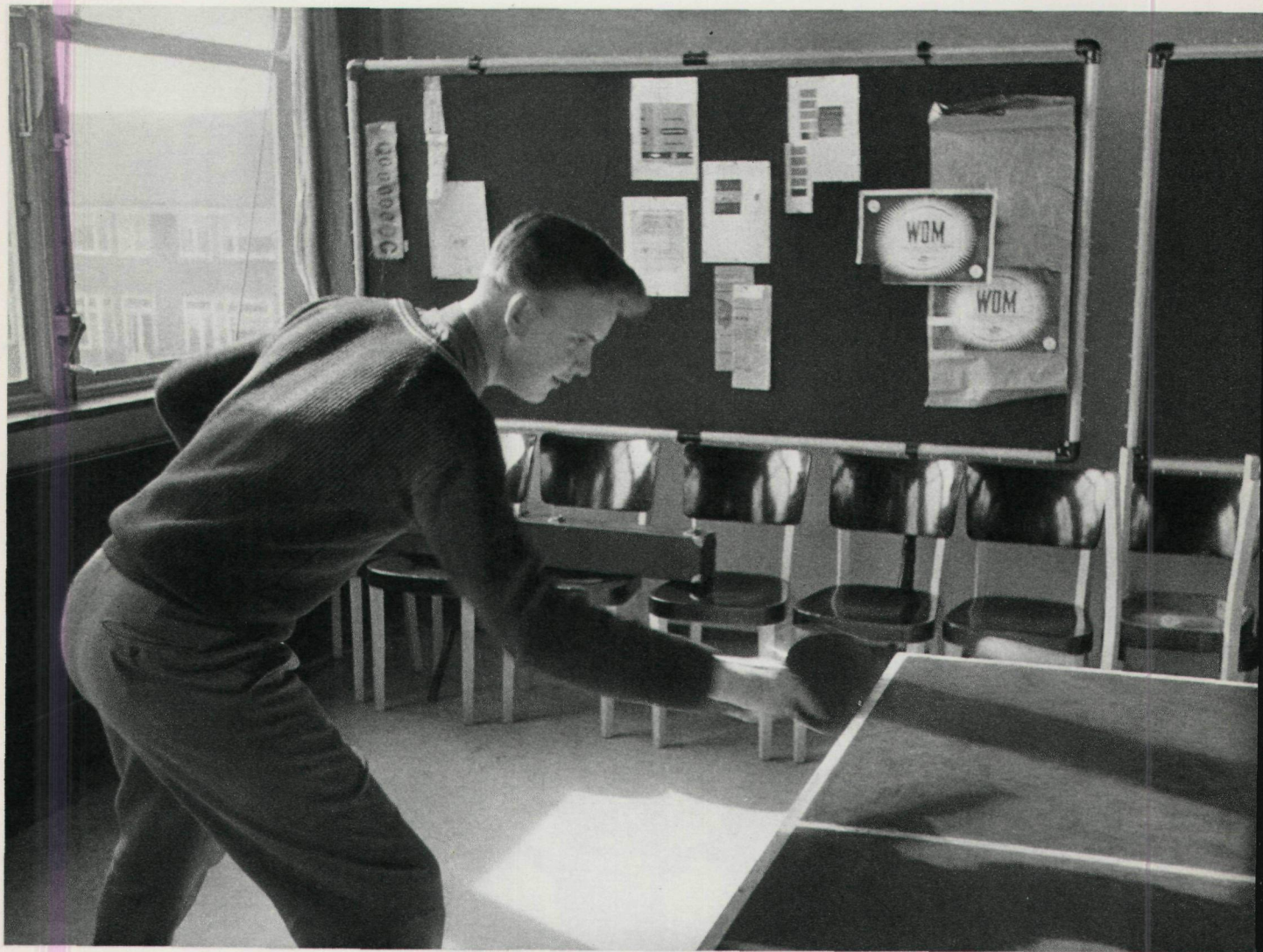

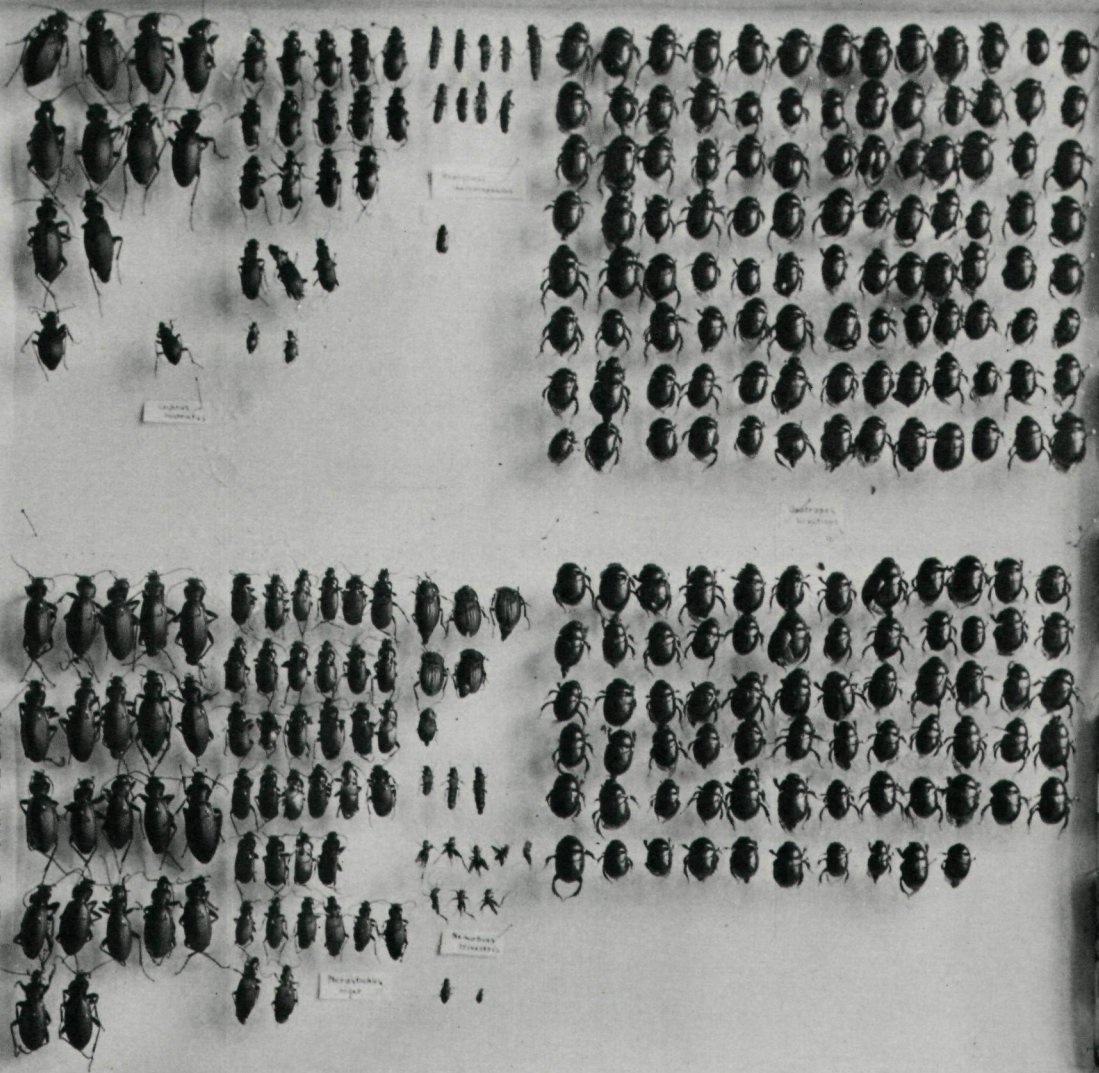

ETIEN FRANSE BERGIDALI

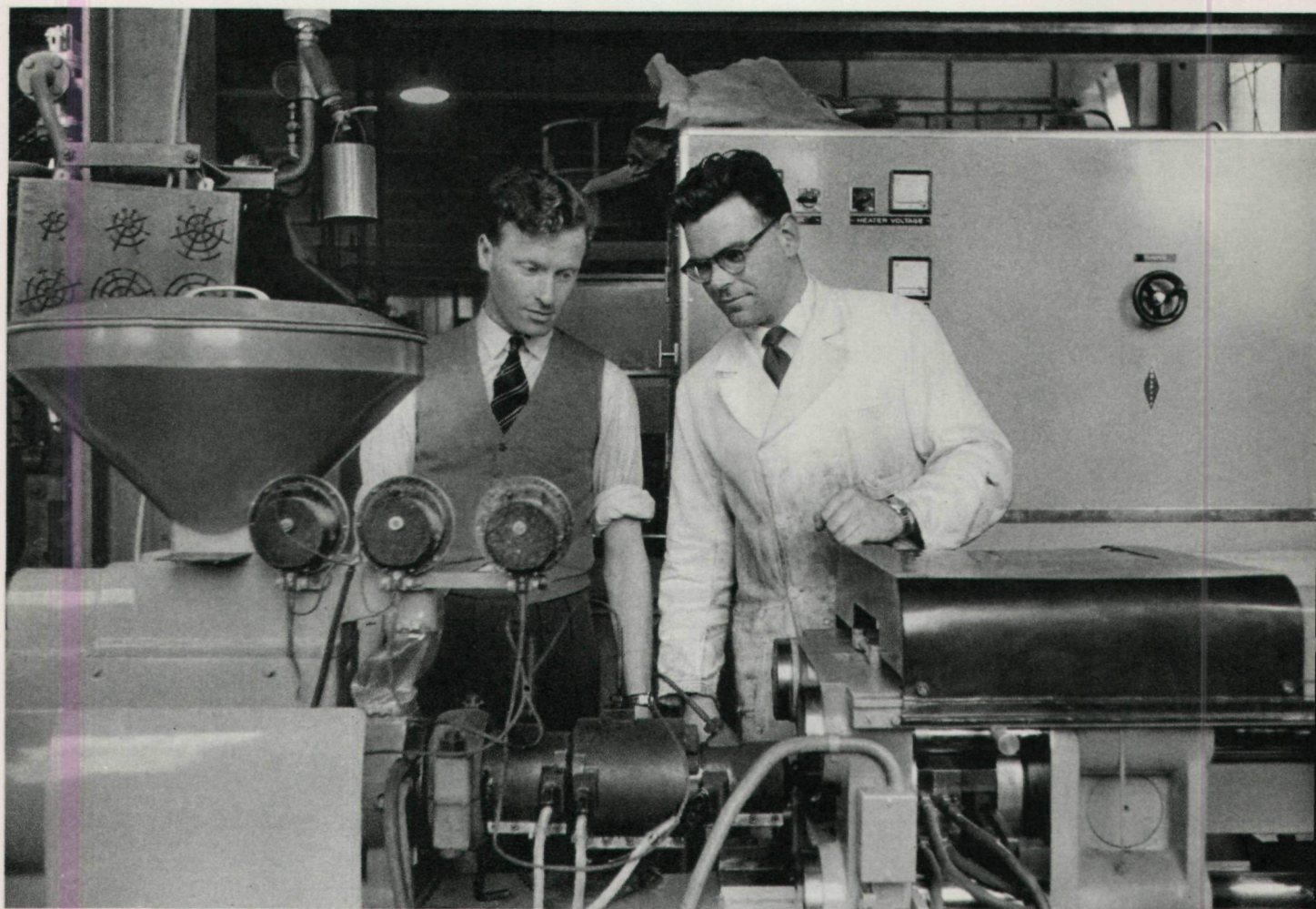
EIKEN-FRANSE BERG

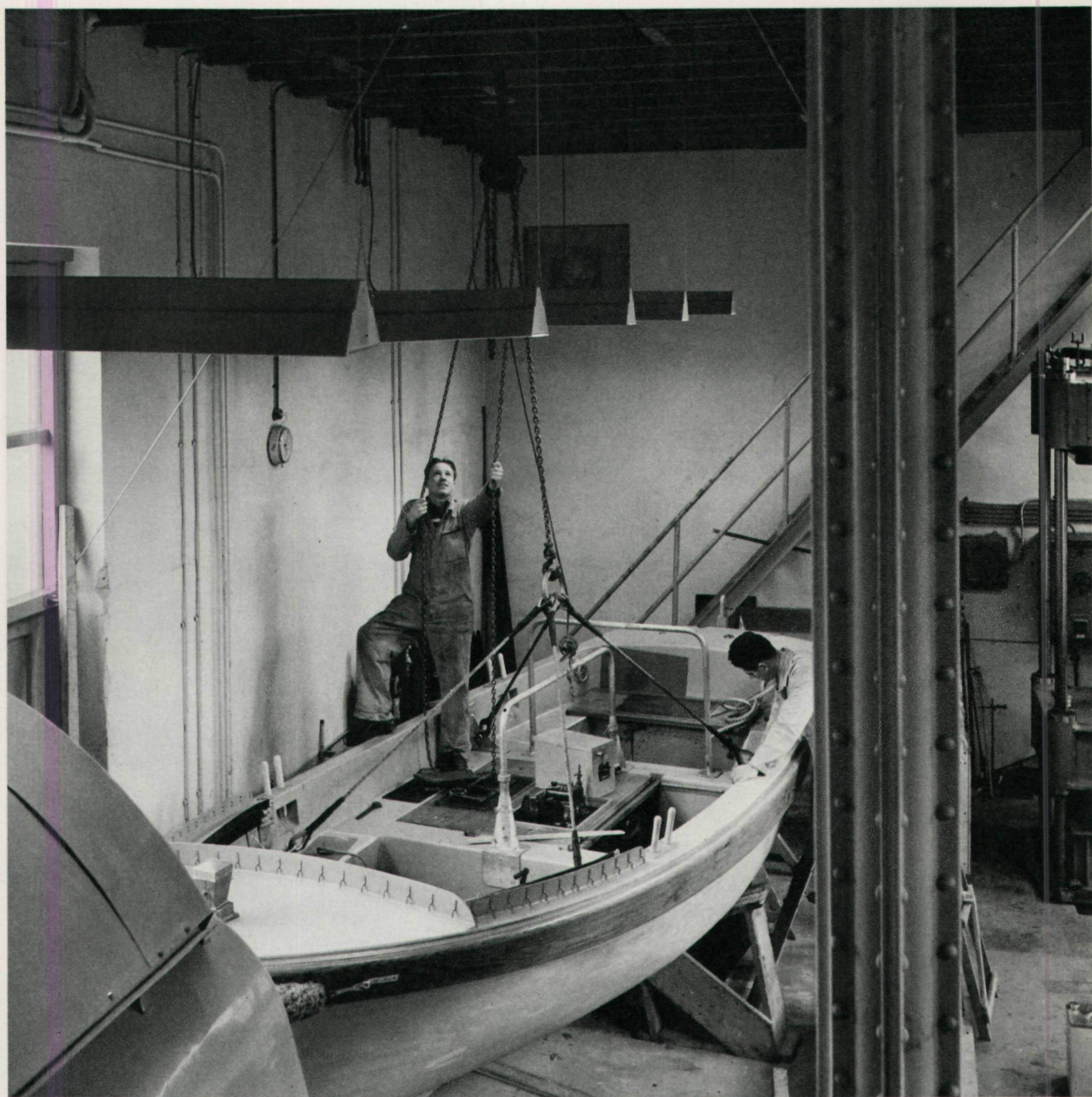

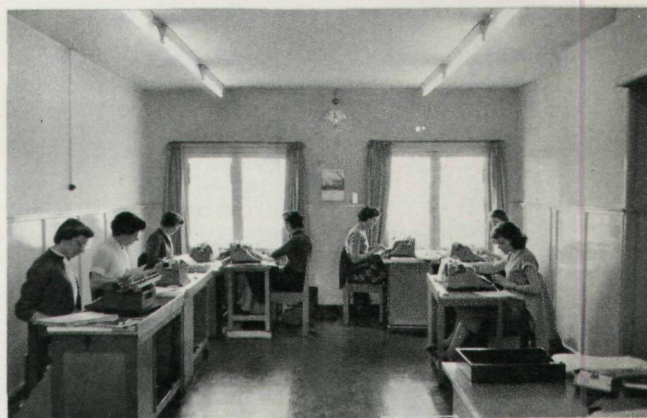

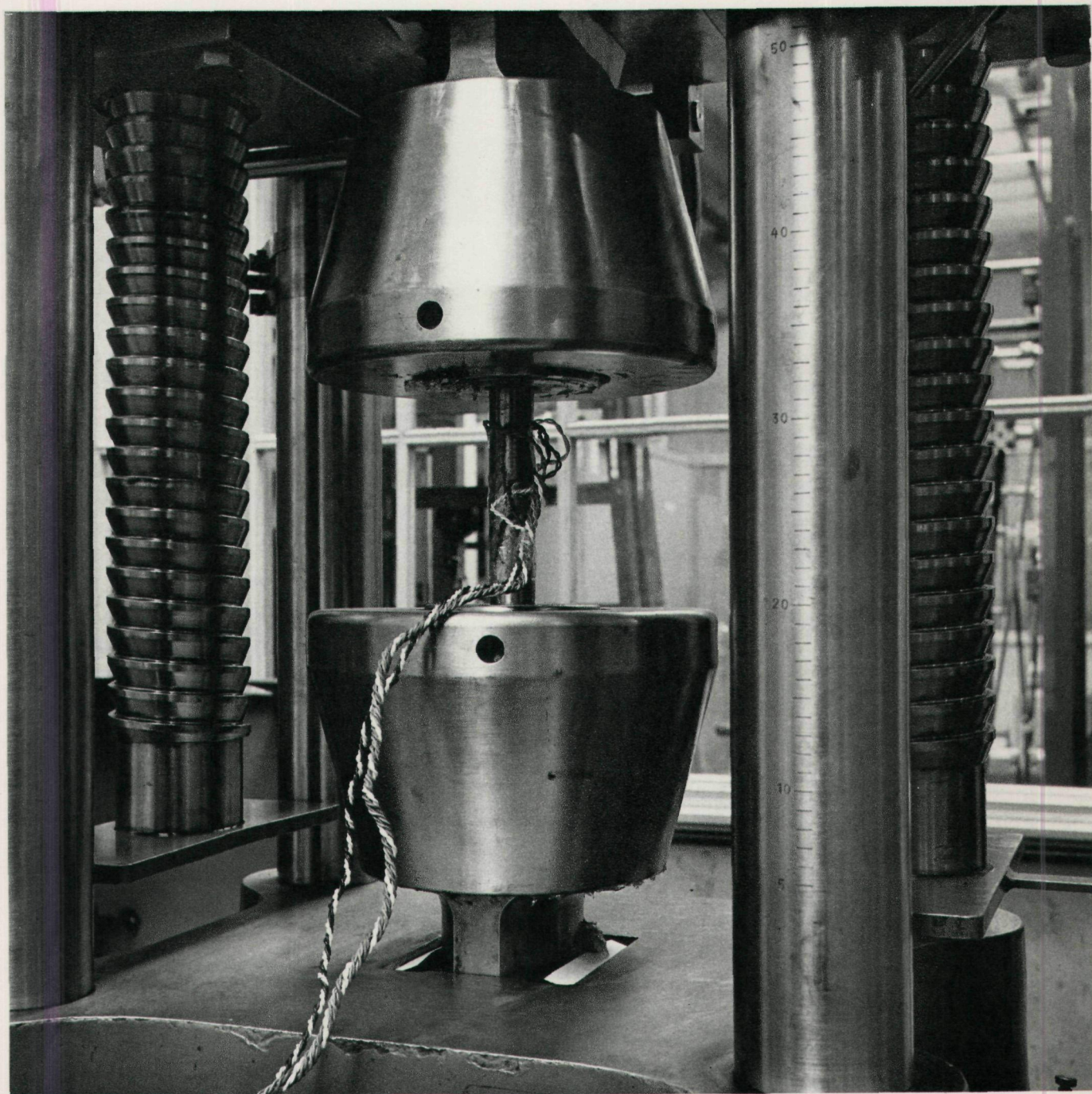

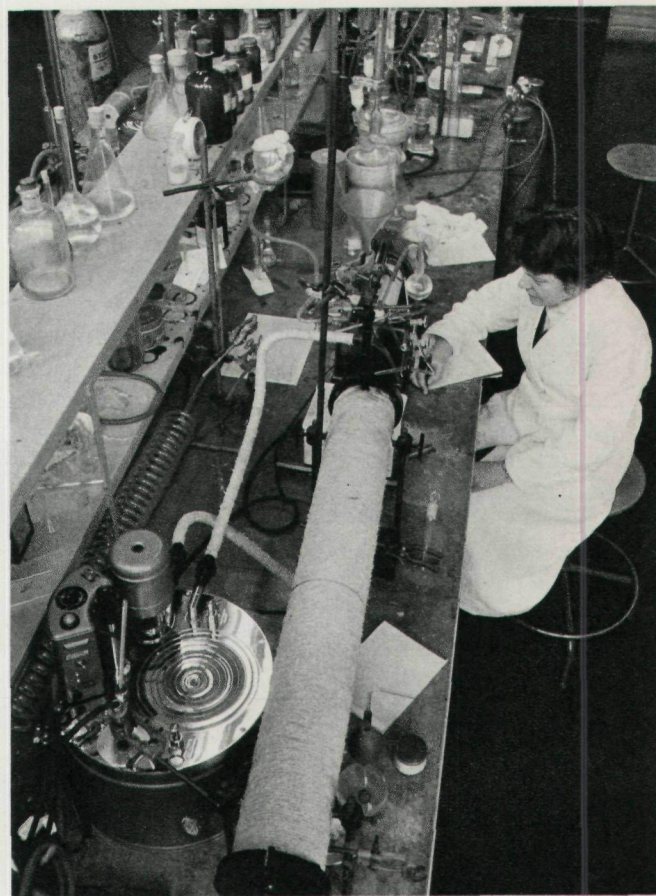
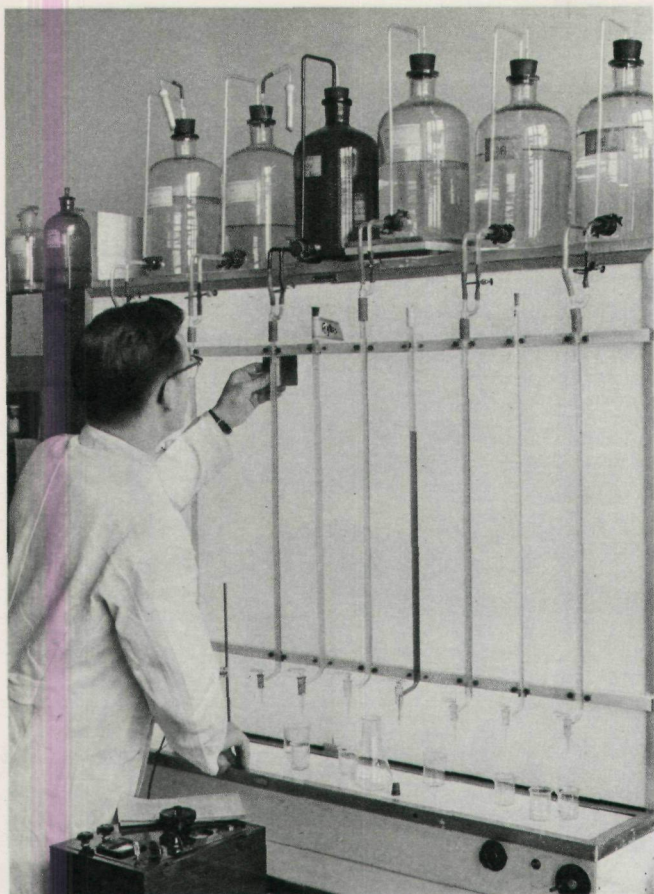

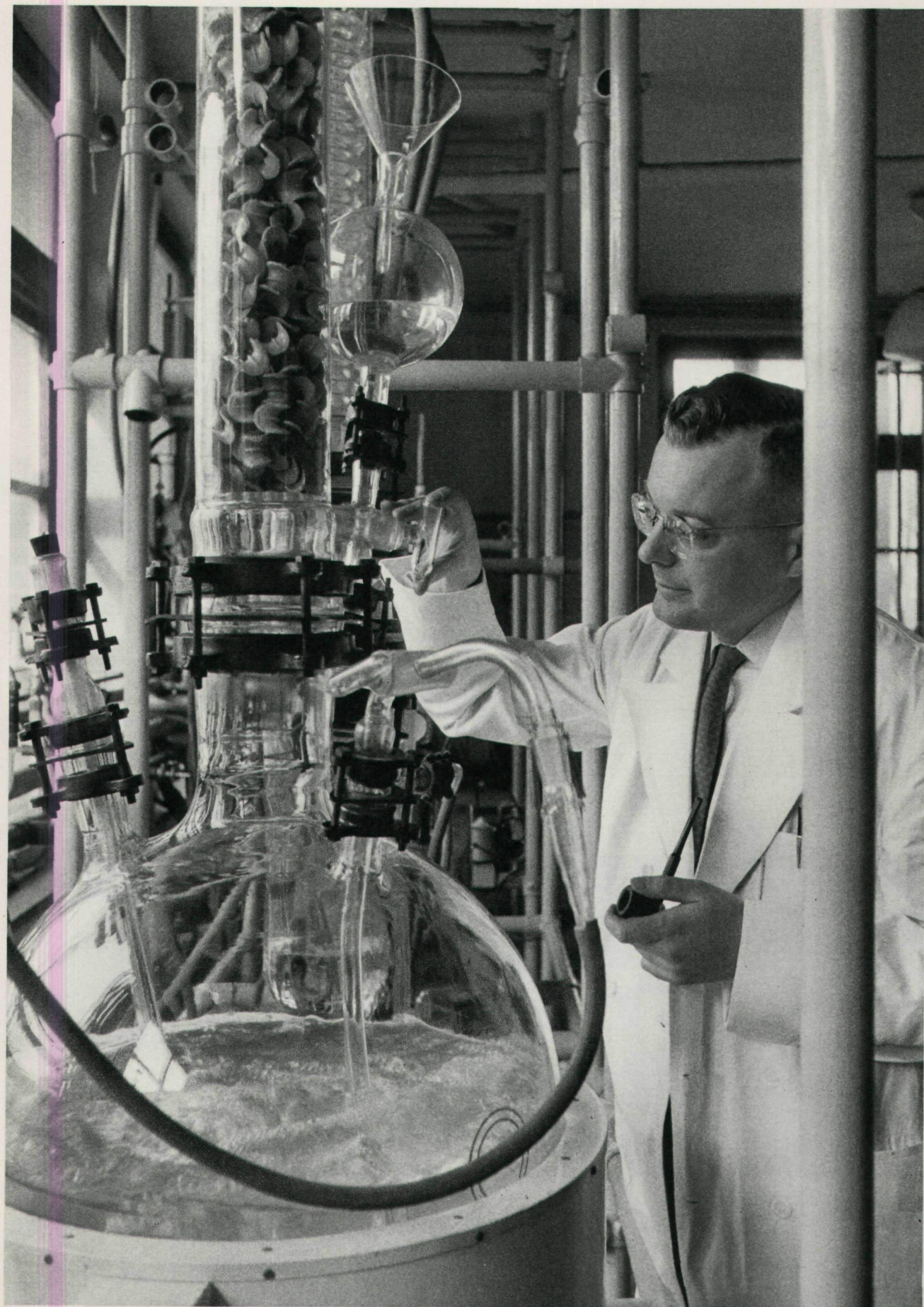

BESTUURSLEDEN OP 31 DECEMBER 1956

CENTRALE ORGANISATIE TNO

DAGELIJKS BESTUUR

Ir Z. Th. Fetter, voorzitter
Prof. Dr Ir J. Klopper, ondervoorzitter
Prof. Ir D. Dresden
Prof. Dr A. Polman
Prof. Dr. G. J. Sizoo

OVERIGE BESTUURSLEDEN

Z.K.H. Bernhard, Prins der Nederlanden
Prof. Dr A. H. M. Albrechts
Prof. Dr L. F. de Beaufort
Prof. W. Berends
Prof. Dr J. H. de Boer
J. M. van Bommel van Vloten
Prof. Dr H. B. G. Casimir
Prof. Dr W. J. D. van Dijk
Prof. Dr P. J. Gaillard
Dr P. J. H. van Ginneken
Ir A. Groothoff
Dr Ir F. Q. den Hollander
Dr M. W. Holtrop
Prof. Dr L. A. Hulst
Prof. Dr S. E. de Jongh
Prof. Ir L. H. de Langen
Prof. Dr H. Mulder
Ir P. F. S. Otten
Dr Ir J. A. Ringers
Prof. Mr Dr W. Rip
Drs J. de Vries
Prof. Dr E. C. Wassink

GEDELEGEERDEN VAN DE MINISTERS

Mr F. R. Mijndieff, Binnenlandse Zaken
G. J. D. Franken, plvv.
D. R. A. van Langen, plvv.
Mr Dr W. A. van de Garde, Economische Zaken
C. J. van Dongen, plvv.
De Thesaurier-Generaal, Financiën
Drs F. H. J. Essenstam, plvv.
Ir S. Herweijer, Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening

Ir H. T. Tjallema, plvv.
 Commandeur E. J. Gallas, Marine
 Kapt. ter Zee H. P. Muller, plvv.
 Mr H. J. Woltjer, Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen
 Dr J. J. Brutel de la Rivière, plvv.
 Kolonel Ir L. W. C. Adank, Oorlog
 Kolonel Ir C. A. Bijlaard, plvv.
 Commodore C. W. A. Oyens, plvv.
 Lt.Kol. Ir G. J. Schot, plvv.
 J. G. Kraft, Sociale Zaken en Volksgezondheid
 Ir H. 't Hart, plvv.
 Prof. Dr P. Muntendam, Sociale Zaken en Volksgezondheid
 H. J. Dijkhuis, plvv.
 P. L. de Weever, plvv.
, Zaken Overzee
 Prof. Ir G. H. Bast, Verkeer en Waterstaat
 Ir H. ten Bokkel Huinink, plvv.
 Ir C. A. F. Falkenhagen, plvv.
 Dr A. H. Günther, Volkshuisvesting en Bouwnijverheid
 Prof. Dr Ir H. G. van Beusekom, plvv.

VOORZITTERS DER INSTITUUTSBESTUREN EN COMMISSIES

Ir Z. Th. Fetter, Afdeling Bewerking Waarnemingsuitkomsten TNO
 Ir Z. Th. Fetter, Organisch-Chemisch Instituut TNO
 Ir Z. Th. Fetter, Raad van Beheer Technisch-Physische Dienst TNO-TH
 Prof. Dr A. C. S. van Heel, Raad van Bestuur Technisch-Physische Dienst TNO-TH
 Ir A. W. van de Plassche, Nationale Raad voor Landbouwkundig Onderzoek TNO
 Ir G. J. Lienesch, Organisatiecommissie TNO voor de Visserijen
 Prof. W. F. J. M. Krul, Commissie voor Hydrologisch Onderzoek TNO
 Ir Z. Th. Fetter, Adviescommissie inzake Octrooiaangelegenheden TNO

ALGEMEEN SECRETARIS

Ir J. W. J. Beek

ALGEMEEN PENNINGMEESTER

P. L. Ek

ADJUNCT-SECRETARIS

H. Buss Meijer

NIJVERHEIDSORGANISATIE TNO

DAGELIJKS BESTUUR

Prof. Ir D. Dresden, voorzitter
Ir W. H. van Leeuwen, ondervoorzitter
Ir J. van Achterberg
Ir J. A. Emmens
Mr Dr W. A. v. d. Garde, gedelegeerde van de Minister van Economische Zaken
C. J. van Dongen, plvv.
Prof. Ir G. H. Bast, gedelegeerde van de Minister van Verkeer en Waterstaat
Ir H. ten Bokkel Huinink, plvv.
Ir C. A. F. Falkenhagen, plvv.
Dr A. H. Günther, gedelegeerde van de Minister van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid
Prof. Dr Ir H. G. van Beusekom, plvv.
J. G. Kraft, gedelegeerde van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid
Ir H. 't Hart, plvv.
Dr Ir J. G. Weeldenburg

OVERIGE BESTUURSLEDEN

A. C. van Beek
Ir H. Bloemgarten
Dr Ir B. Bölger
Prof. Ir J. J. Broeze
Ir P. van Delden
Prof. Ir W. Fontein
Ir W. T. Hilarius
Dr J. C. Hooykaas
Ir C. Kapsenberg
Ir J. W. Klaren
Prof. Ir D. A. A. Koolen
Ir G. Kruuk
M. Lips
A. S. de Muinck Keizer
Prof. Dr Ir C. J. van Nieuwenburg
Prof. Dr D. van Os
H. R. Plomp
Mr F. Porthoine
Prof. Dr G. W. Rathenau
J. J. Reynart
Prof. Dr Ir J. C. van Staveren
T. J. Twijnstra
Ir M. Zwaap

ALGEMEEN GEDELEGEERDE VAN DE VOORZITTER VOOR DE INSTITUTEN

Ir L. C. Stoutjesdijk

SECRETARIS

E. C. Hageman, ec. dra.

VOORZITTERS VAN INSTITUTEN EN COMMISSIE

Prof. Ir D. Dresden, Centraal Laboratorium TNO
Prof. Ir D. Dresden, Centraal Technisch Instituut TNO
Prof. Dr Ir J. Smittenberg, Analytisch Instituut TNO
Prof. Ir D. Dresden, Instituut TNO voor Bouwmaterialen en Bouwconstructies.
Prof. Ir D. Dresden, Brandveiligheidsinstituut TNO
Dr W. Boerhave Beekman, Houtinstituut TNO
Prof. Ir D. Dresden (waarn.), Metaalinstituut TNO
Prof. Dr Ir P. M. Heertjes, Verfinstituut TNO
Prof. Ir D. Dresden, Keramisch Instituut TNO
Prof. Ir D. Dresden, Kunststoffeninstituut TNO
Prof. Ir D. Dresden, Lederinstituut TNO
Prof. Ir D. Dresden, Rubberinstituut TNO
Prof. Ir D. Dresden, Proefstation voor Verpakkingen TNO
Prof. Ir D. Dresden, Vezelinstituut TNO
Prof. Ir D. Dresden, Instituut TNO voor Werktuigkundige Constructies
Ir P. van Gelder, Instituut voor Grafische Techniek TNO
E. F. Eriksson, RAI-TNO-Instituut voor Wegtransportmiddelen
Ir J. Verschoor, Meetinstituut Bemetel-TNO
Ir J. Verschoor, Nederlands Scheepsbouwkundig Proefstation
Ir J. Verschoor, Studiecentrum TNO voor Scheepsbouw en Navigatie
J. P. Ph. Beijerman, Wasserijinstituut TNO
Ir J. A. Emmens, Commissie voor de Landbouwnijverheid TNO

VOEDINGSORGANISATIE TNO

BESTUUR

Prof. Dr A. Polman, voorzitter
Prof. Ir D. Dresden, ondervoorzitter
Dr C. Banning
Prof. Dr E. Brouwer
Ir B. van Dam
Prof. Dr Ir M. J. L. Dols
Prof. Dr P. Muntendam, Gedelegeerde van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid
P. L. de Weever, plvv.
Prof. Dr J. A. Chr. van Pinxteren

SECRETARIS

A. E. Winkel, ec. dra.

RIJKSVERDEDIGINGSORGANISATIE TNO

DAGELIJKS BESTUUR

Prof. Dr G. J. Sizoo, voorzitter
Commandeur E. J. Gallas, Gedelegeerde van de Minister van Marine
Kapt. ter Zee H. P. Muller, plvv.
Kolonel Ir L. W. C. Adank, Gedelegeerde van de Minister van Oorlog
Kolonel Ir C. A. Bijlaard, plvv.
Commodore C. W. A. Oyens, plvv.
Luitenant-Kolonel Ir G. J. Schot, plvv.

OVERIGE BESTUURSLEDEN

Prof. Dr Ir H. I. Waterman, vice-voorzitter
Dr L. Neher
Jhr Dr Ir C. T. F. van der Wijck

SECRETARIS

Mr P. F. Tanja

GEZONDHEIDSORGANISATIE TNO

DAGELIJKS BESTUUR

Prof. Dr A. Polman, voorzitter
Prof. W. F. J. M. Krul, ondervoorzitter
Prof. Dr J. H. Gaarenstroom
Prof. Dr G. A. Lindeboom
Prof. Dr P. Muntendam, ged. van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid
H. J. Dijkhuis, plvv.
Prof. Dr J. J. G. Prick
Mr H. J. Woltjer, ged. van de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen
Dr J. J. Brutel de la Rivière, plvv.

OVERIGE BESTUURSLEDEN

Dr C. Banning
Prof. Dr I. Boerema
Prof. Dr A. ten Bokkel Huinink
Dr J. Groen
J. de Groot
Prof. Dr F. H. L. van Os
Prof. Dr A. Querido (Leiden)
Dr Ir N. D. R. Schaafsma
J. Stork
Prof. Dr E. H. Vogelenzang
Dr J. Wester
Prof. Dr K. C. Winkler
..... (vacature)

VOORZITTERS DER INSTITUUTSBESTUREN

Prof. W. F. J. M. Krul, Afdeling Gezondheidstechniek TNO
Prof. Dr A. Polman, Medisch-Fysische Afdeling TNO
Prof. Dr A. Polman, Centraal Proefdierenbedrijf TNO

SECRETARIS

A. E. Winkel, ec. dra.

INHOUD

VOORWOORD Z.K.H. Bernhard, Prins der Nederlanden	v
TER INLEIDING Ir Z. Th. Fetter	vii
ONTSTAAN EN GROEI VAN TNO Th. J. van Kasteel	1
Waar het om gaat. I	
Voorgeschiedenis. II	
De Wet. III	
De moeizame Aanloop (1930-1939). IV	
Wording onder Druk (1939-1946). V	
Opbouw en Consolidatie (1946-1953). VI	
De laatste Jaren (1953-1957). VII	
SPEURWERK EN LABORATORIUM IN HET VERLEDEN Prof. Dr Ir F. J. Forbes	40
DE NEDERLANDSE GEMEENSCHAP OVER TNO	
Overheid en TNO. Mr. H. J. Woltjer	49
De Wetenschap over TNO. Prof. Dr Ir C. B. Biezeno	55
TNO en de Nederlandse Industrie. T. J. Twijnstra	59
De Landbouw over TNO. Dr S. L. Mansholt	66
De Gezondheidszorg over TNO. Prof. Dr P. Muntendam	69
De Defensie over TNO. Ir C. Staf	73
EEN BUITENLANDSE STEM OVER TNO	
TNO from the Outside. Dr. Alexander King	79
TNO AAN HET WERK	
De TNO-werkers in de eerste vijftwintig Jaar. Ir A. J. der Weduwen	85
TNO in dienst van Nijverheid, Handel en Verkeer. Prof. Ir D. Dresden	89
TNO in dienst van de Voeding. Dr M. van Eekelen	93
TNO in dienst van de Landbouw. Ir A. W. van de Plassche	97
TNO ten dienste van de Rijksverdediging. Prof. Dr G. J. Sizoo	102
TNO in dienst van de Volksgezondheid. A. E. Winkel, Ec. Dra.	108
FINANCIËEL BELEID	
TNO en zijn Financiën. P. L. Ek	115
FINANCIËLE TABELLEN	123
TNO IN FOTO'S. Paul Huf jr	127
BESTUURSLEDEN OP 31 DECEMBER 1956	xiii

COLOPHON

De bijdragen voor dit gedenkboek zijn op uitnodiging van het Dagelijks Bestuur der Centrale Organisatie TNO geschreven door personen buiten en binnen eigen kring en tot een geheel verenigd door de Afdeling Publiciteit van het Hoofdkantoor TNO. De fotografische indrukken van het TNO-werk zijn afkomstig van Paul Huf jr, fotograaf te Amsterdam. De tekst werd gedrukt door Drukkerij Semper Avanti te 's-Gravenhage, het fotogedeelte door de Nederlandse Rotogravure-Maatschappij te Leiden. N.V. G. H. Bührmann's Papiergroothandel bemiddelde bij de levering van het papier. Het bindwerk werd verzorgd door Boekbinderij E. P. van Bommel te Amsterdam, de typografie door Ton Raateland GKf.